

Nyt fra
ASSISI-KREDSSEN

Maj 2013

nr. 79

INDHOLD:

ASSISI-KREDS DATOER

Formandens beretning	<i>side 3</i>
Referat af generalforsamling	<i>Side 5</i>
Kristen spiritualitet	<i>side 6</i>
En pilgrim går i kloster	<i>side 7</i>

- 31. aug. - 1. sept:
Tur til Maribo
- 28. sept. - 5. okt. Assisi-rejse
- 16. november Efterårsmøde
med foredrag af lektor, theol. dr.
Niels Christian Hvidt

Weekendtur til Maribo

Lørdag d. 31. august - søndag d. 1. september

Vi starter fra Enghave Kirke kl. 9.00 og kører mod Maribo.

Vi overnatter og spiser hos Birgittasøstrene. Vi skal selvfølgelig bl.a. besøge Mariibo Domkirke.

Vi er tilbage ved Enghave ca. kl. 18, hvor vi gentager successen fra sidste år og slutter med at spise pizza sammen.

Turen koster pr person 1.450, som indbetales på kredsens giro eller ved bankoverførsel (mærket Maribo) efter at have modtaget bekræftelse fra Marianne, at der er plads på turen.

Assisi-Kredsens giro: 225 19 49

Bank:

reg. nr 3186 konto: 225 19 49

Tilmelding til Marianne Plum
20 28 25 03 eller på mail:
plum@assisi-kredsen.dk

Få pladser tilbage!

Formandens årsberetning

på årsmødet 2013

Året 2012 i Assisi-Kredsen begyndte med årsmødet m/general-forsamling den 25. februar 2012.

Foredraget ved årsmødet - om kristne mirakler - blev holdt af teologen Niels Christian Hvidt, der er lektor ved Syddansk Universitet. Et meget vidende foredrag om et gammelt emne: kan troen flytte bjerge? Jeg fornemmede at alle gerne ville have hørt mere om et emne, som Niels Christian Hvidt også arbejder med, nemlig om bjerge kan flytte troen?

Der har som vanligt været to rejser til Assisi. Forårsrejsen 13. – 21. maj under ledelse af Gunnar Bach Pedersen og Marianne Plum, og efterårsrejsen 29. sept. – 7. oktober under ledelse af Susanne Gram Larsen og Frederik Hjerrild. Der har været referater af rejserne i bladet, og de tyder på at det har været nogle gode rejser, hvilket også planlæggerne kan bekræfte. Og det er jo en fornøjelse at vi i Assisi møder Broder Theodor og kan trække på hans viden og muntre assistance.

Efterårsturen den 25. august gik til Svendborg, 18 deltagere, hvor vi besøgte Johs. Jørgensens hus, som nu er museum. Vi fik en meget grundig og interessant indføring i Johs. Jørgensens liv og virke og omfattende skribentvirksomhed af Arne Mikkelsen, endda medlem af Assisi-Kredsen, som kender historien og huset særdeles godt. Bagefter besøgte vi Forsorgsmuseet, en del af Svendborg Museum, kan virkelig anbefales hvis man er på de kanter.

Ved efterårsmødet den 17. november hørte vi et foredrag af Erik Strid med titlen 'Frans af Assisi og Søren Kierkegaard'. Hele foredraget er aftrykt i december-nummeret af bladet *Nyt fra Assisi-Kredsen*.

Så vil jeg også sige tak til bestyrelsens medlemmer hver især for det gode og fornøjelige samarbejde, vi har i bestyrelsen om at arrangere

---

møder og tur og rejser – samt for et fint blad, Nyt fra Assisi-Kredsen. Og tak til Gunnar Bach Pedersen for hans opdatering af vores hjemmeside på nettet, som gør at man kan finde frem til os.

Tak til vores kasserer, Lotte Abel, og vores revisor, Jan Nielsen, som gør at vi altid har orden i sagerne.

Det er p.t. lige omkring 300 medlemmer i Assisi-Kredsen.

Jeg vil også takke jer og dem, som sørger for at vi bliver godt bespist og vartet op og får kaffe og det hele.

Og en tak til alle medlemmer til stede her i dag, særlig velkommen til nye som er med for første gang! - samt en hilsen til de øvrige medlemmer, som får hilsenen gennem bladet.

Fred og alt godt,
Frederik Hjerrild

Kollekten ved gudstjenesten til Folkekirkens Nødhjælps
fasteindsamling blev på 1726 kr.

Referat af generalforsamling

24.02.13/mp

Årsmøde 2013 i Assisi-Kredsen, Enghave Kirke, 23. februar 2013

Frederik Hjerrild bød velkommen til Assisi-Kredsens generalforsamling 2013 Dagsorden var udsendt i "Nyt fra Assisi-Kredsen" nr. 78.

Ad. 1. Valg af dirigent. Her blev Jan Erik Nielsen valgt med akklamation. Jan Erik Nielsen takkede for valget og startede med at konstatere, at generalforsamlingen var lovlig indkaldt. Alle formalia var i orden.

Ad. 2. Jan Erik Nielsen gav derefter ordet til Frederik Hjerrild for formandens beretning. Formandens beretning blev godkendt med akklamation. Beretningen bringes i kommende nr. af "Nyt fra Assisi-Kredsen".

Ad. 3. Regnskabet blev omdelt og gennemgået af Lotte Abel. Der var derefter tid til spørgsmål til kasserer og dermed regnskab. Regnskabet blev derefter godkendt med akklamation.

Ad. 4. På valg i år var Frederik Hjerrild, Gunnar Bach Pedersen og Eva Rungwald. Alle var villige til genvalg. Alle valgt med akklamation.

Ad. 5. Valg af suppleant. Johan Petersen var villig til genvalg. Valgt med akklamation.

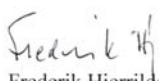
Ad. 6. Valg af revisor. Jan Erik Nielsen var villig til genvalg Han blev genvalgt med akklamation.

Valg af revisorsuppleant. Preben Nielsen var villig til genvalg. Han blev genvalgt med akklamation.

Ad. 7. Ingen forslag indkommet.

Ad. 8. Eventuelt. Orientering vedr. rejser i 2013 Bestyrelsen blev takket for deres arbejde med rejser, møder, ture og bladet.

Jan Erik Nielsen
Dirigent

Frederik Hjerrild
Formand

Marianne Plum
Referent

KRISTEN SPIRITUALITET

I MIDDELALDEREN OG I VOR TID

*Sammendrag af årsmødeforedrag
af Brian Patrick McGuire*

A. SPIRITUALITET SOM BEGREB -- findes ikke på middelalderlatin-- *spiritualia* betyder kirkens ejendomme. Ordet først på fransk i 1800-tallet, og engelsk efter Anden Verdenskrig--på dansk i 1980erne.

a. Sir Richard Southern's kommentar da jeg fortalte, at jeg ville arbejde med middelalderens spiritualitet--den findes tilknyttet til institutioner og kan ikke adskilles fra hverdagens virkelighed.

b. Min arbejdsdefinition: spiritualitet er **religiøs tro i praksis**, hvor hverdagen relateres til en erkendelse af en anden verden som er forbundet med denne: Her findes der gode kræfter som det enkelte menneske kan komme i kontakt med og relatere sig til. **En kristen spiritualitet er en søgen efter disse kræfter i forhold til Kristus, i en erkendelse af, at han som Guds søn er vejen til Gud.** Kristen spiritualitet kan tage mange former men generelt søger den en integration af krop og ånd, tanke og følelse, i en helhed der oplever den materielle verden som Guds skabelse. Den kan vi glæde os over og værne om. Samtidig søger kristen spiritualitet fællesskaber hvor det enkelte menneske kan møde andre og opleve dem som brødre der er *alteri Christi*, andre Kristus-skikkelser.

b. Indlysende, at vores søgen efter spiritualitet i dag giver anledning til at vende tilbage til fortiden for at finde egne rødder. Den moderne afvisning af middelalderen er blevet erstattet af en stor åbenhed over for perioden som en mulig berigelse af vor tids åndelige fattigdom. Middelalderen kan være et spejl men også en kilde til fornyelse - min sidste bog: *Spejl og kilde: Den nye spiritualitet* (Alfa, 2012).

B. MIDDELALDERENS SPIRITUALITET OG NORDSJÆLLANDS HELGEN

a. Min definition af middelalderen-- Den tid da stort set alle i Vesteuropa var døbt som kristne og da stort set alle anså den kristne kirke som formidler af Guds nåde. Ca. 500-1500 i et Vesteuropa hvor Danmark og Norden efterhånden kommer med. Middelalderen er forbi når enhedskirken sprænges--ikke som et resultat af kirkens fiasko men af dens succes i at få sit budskab ud til alle hjørner af befolkningen--en bevidsthedsudvidelse der betød større forventninger og krav til kirken som institution.

b. Middelalderens kirke forholdsvis åben over for de former for religiøs erfaring og udtryk der kom fra den almindelige befolkning. Kirkens reformbevægelser handler primært om at gøre gejstligheden bedre egnet til at prædike evangeliet til lægbefolkningen og at være et eksempel til den.

c. Åbenhed over for det faktum, at "Maren i kæret" kan være Guds talerør. Lægfolks egne oplevelser af Guds nåde er noget der tages alvorligt--og den institutionelle kirke står sjældent i vejen for lægfolk der giver udtryk for en dybfølt tro som manifesterer sig i hverdagens praksis --pilgrimsfærd, helgendyrkelse, kirkebyggeri, og (i sjældne tilfælde) visionære oplevelser. Her opstår der en alliance mellem den mandlige gejstlighed og hellegvinder der formidler Guds budskab til præster og munke.

d. En repræsentant for denne spiritualitet i hverdagen er "Nordsjællands helgen", Vilhelm af Æbelholt, d. 1203—

tilhørte augustinerorden—en blanding af det kontemplative og det aktive liv. Kanik i Paris men blev bragt hertil af sin studiekammerat Absalon for at reformere kannikkerne bosat på Eskilsø—men flyttet til Æbelholt hvor han skabte et centrum for fromhed der åbnede sig til lægfolk. Vilhelms folkelighed betød, at der kom pilgrimme til hans grav—mange helbredelser. Augustinere er pastorale men deres ordensliv indeholder også en dyb spiritualitet.

C. MIDDELALDERENS UDVIKLING - ERKENDELSEN AF, AT GUDS NÅDE ER GRÆNSELØS-- FRA DET GAMLE TESTAMENTES GUD TIL DET NYE TESTAMENTES

a. Den tidlige middelalder, ca. 500-1000, er præget af "synd og straf" mentalitet der udtrykkes ikke alene i religiøs litteratur men også i verdslige fortællinger, som *Beowulf*, hvor uhyret Grendel viser utæmmede kræfter der overvælder gode mennesker. Søgen efter en helt der kan sejre over det onde--det kan han gøre én gang men han bliver gammel og kan ikke længere magte de kræfter der truer.

b. Denne opfattelse af hjælpeløshed udtrykkes smukt i det angelsaksiske digt, *The Wanderer*--søgen efter en herre som man kan tjene--men den eneste herre som ikke svigter os er Vor Herre. Livet er kort og smertefuldt og vi skal gøre bod. Den irske bodslitteratur takserer næsten enhver mulige handling med strenge straffe der kan vare mange år. Formodentlig ment fortrinsvis for munke, men bodslitteraturen giver udtryk for en holdning, at

---

de færreste kan frelses, og de fleste af disse vil netop være munke og nonner.

c. I denne tradition ca. 1070 fortalte abbed Anselm af Bec i Normandiet sine brødre om deres muligheder--de skulle glemme deres familier, der er gået tabt til djævelen og kravle ind i slottets indre regioner (klostret) for at hellige sig deres bøn. I denne forståelse handler klostervæsenet om bod hvor verden skal holdes udenfor. Men Anselm ikke i stand til at følge denne vej--han blev kaldt ud i verden for at engagere sig--da han blev valgt Ærkebisp af Canterbury. Hans bønner og meditationer viser vej til en ny spiritualitet. Inspiration til min *Hjælp mig Herre: Bøn gennem 1000 År* (Alfa, 2011).

d. Anselms bønner adresserer Maria og helgener som mennesker han kan tale med og over for hvem han kan fortælle om egne nederlag og manglende selvtilid. Oplevelsen af *compunctio*, af at blive gennemtrængt af angert for ens tidligere liv.

e. Anselm bebuder en ny vægt på medmenneskelige forhold--den gamle holdning havde været, at andre mennesker distraherer fra Gud--loyalitet over for ham kræver et brud med andre mennesker. Men Anselm siger, at han har brug for sine venner--og Bernard af Clairvaux og cistercienserne i 1100-tallet fortsætter i samme udvikling. Venskab som en afgørende del af klosterlivet og ikke som en distraktion.

f. Facit er en ny fascination med Kristus, med Jesus som menneske, som ven, som broder, og også som moder (Caroline Walker Bynums *Jesus as Mother. Studies*

in the History of Medieval Spirituality). Aelred af Rievaulx skriver ca. 1160 om åndeligt venskab, med Jesus som centrum.

g. Hele denne retning, i en optimisme om det enkelte menneskes mulighed for at tage imod en omfavelse fra Kristus som broder og ven i en fejring af livet og skabelsen opsummeres i Frans af Assisis Solsang (ca. 1220). **Dermed kan vi notere et afgørende skift fra ca. 1050-1150, mod en kristen spiritualitet som omfavner verden og andre mennesker frem for at afvise dem.**

D. MIDDELALDERENS SPIRITUALITET ER SANSELIG: ANDRE MENNESKER ER KROP SÅVEL SOM SJÆL. NATUREN ER GUDS SKABELSE OG IKKE DJÆVELENS BOLIG.

a. Denne nye vægt på en sanselig spiritualitet ses hos Hildegard af Bingen (1098-1179) der både skriver om sine visioner og om lægelige anliggender. Hildegard er ikke bange for kroppen: hun beskriver kroppens funktioner og hun undgår den dualisme som ellers præger 1100-tallets slutning.

b. Hildegard får lov til at prædike - begyndelsen til en ny prædikenepoke i kirken med dannelsen af nye broderorden, franciskanere og dominikanere. Samtidig kravet på Fjerde Laterankoncil (1215) om at enhver kristen en gang om året skal skrifte og til alters--for at synliggøre det enkelte menneskes forhold til kirken og dermed behov for sognekirker

---

som var store nok til at indeholde hele sognets befolkning.

c. Disse tiltag kan tolkes som kirkens ønske om kontrol over befolkning men jeg ser dem mere som udtryk for en insisteren på at følge Kristi bud --Gå ud og udbred mit budskab til alle folkeslag.

d. Dermed en **kristning af Europa**, en proces der går fra det ydre til det indre-- en religion som er begyndt med ydre former og som inviterer deltagere til at opleve i deres indre liv de sandheder der prædikes.

e. Men hvad med forfølgelsen af de andre og kirkens monopol på lærdom? De var der også, men en debat både på de nye universiteter og i landsbyen om kirkens beføjelser og de kristne sandheder.

f. Her er kvinder nøglefigurer--lærde præster opsøgte dem og fik råd og vejledning, samt trøst og venskab. En vekselvirkning mellem kvinders livserfaring og mænds intellektuelle kategorier--så længe denne udveksling finder sted fornyer middelalderkirken sig. Når kvinder bliver mistænkt og marginaliseret, er middelalderen ved at være forbi. Hildegard åbner en ny lys tid for kvindelig spiritualitet.

E. DEN NYE SPIRITUALITET I VOR TID - I MIDDELALDERENS LYS

a. Mit indtryk af dansk kristendom i 1970erne - for de få indviede. Et spørgsmål om ordets magt, mens ydre handlinger blev mistænkt som "katolske". Alt dette har ændret sig - nu muligt at tænde lys i kirken i forbindelse med bøn. Bisper

ser sig selv mere i dag som sjælesørgere for deres præster end som administratører. Brug af kroppen for at udtrykke tro - korstegn, lys og andre genstande på grave, og selvfølgelig pilgrimsfærd hvor kroppen går langsomt og erkender naturen som Guds skabelse.

b. Er dette blot selvscenesættelse eller et forsøg på at købe Guds gunst gennem gode gerninger? Folkekirken er ikke afklaret omkring denne udvikling, men der er ved at ske noget vigtigt--en tilbagevenden til dens historiske rødder, bag 1500-tallets traumatiske oplevelser, til den kristne hovedstrømning hvori middelalderen er en vigtig bestanddel.

c. Hvor skal vi herfra? Det individuelle valg og sammensætning af tro finder sted, men samtidig inden for kristne fællesskaber, om de er katolske eller protestantiske.

En pilgrim går i kloster

Af Elisabeth Lidell

Artiklen har tidligere været bragt på Kristeligt Dagblads webside

<http://www.pilgrimsvandring.dk/artikel/499405:Pilgrimspraestens-perler--En-pilgrim-gaar-i-kloster> www.pilgrimsvandring.dk/

og er aftrykt I Nyt fra Assisi-Kredsen med tilladelse fra KD og forfatteren. Da tilladelse var betinget af, at vi ikke lagde den på vores hjemmeside, må vi henvise interesserede til at læse den på ovenstående adresse.

Assisi-Kredsen
Marianne Plum
Teglværksgade 3,1.th.
DK-2100 København Ø

Returneres ved varig adresseændring

BESTYRELSEN

Frederik Hjerrild, formand
Dirch Passers Allé 17, 3.th.,
2000 Frederiksberg
tlf 61 79 50 55
frederikhjerrild@gmail.com

Marianne Plum, sekretær
Teglværksgade 3,1.th, 2100 Kbh Ø
tlf 39 29 87 40 / 20 28 25 03
plum@assisi-kredsen.dk

Lotte Abel, kasserer
Havnevej 26,st.tv. 4000 Roskilde
tlf 38 28 85 56
Assisi-Kredsens giro: 225 19 49
Bank: reg. nr 3186 konto: 225 19 49

Gunnar Bach Pedersen
Sdr. Boulevard 114,1.tv, 1720 Kbh. V
tlf 33 25 52 92
gbp@assisi-kredsen.dk

Eva Rungwald
Løvevej 10, 2610 Rødovre
tlf 36 41 33 96

Gert Ryom-Hansen
Vennemindevej 2, 2.th., 2100 Kbh Ø
tlf 39 29 26 14

Blanka Langsted
Roskildevej 94, 5.tv.,
2000 Frederiksberg
tlf 38 79 89 82

Johan Petersen
Kulsviervej 95 B, 2800 Lyngby
tlf 45 87 99 47

Susanne Gram Larsen
Mathilde Parken 5, st.th., 3400 Hillerød
tlf. 48 26 23 89
sglarsen@mail.dk

NYT FRA ASSISI-KREDSEN

redigeres af
Marianne Plum (ansv)
Gunnar Bach Pedersen

Nyt fra Assisi-Kredsen
ISSN 1395-8798